

Средно училище „Христо Ботев” - гр. Козлодуй
обл. Враца, общ. Козлодуй, гр. Козлодуй, ул. «Хан Аспарух» № 5
e-mail: info-603076@edu.mon.bg; [www. su-hrbotev.com](http://www.su-hrbotev.com)

Утвърждавам:

Георги Балабанов

Директор на СУ „Христо Ботев“
гр. Козлодуй

АКТУАЛИЗАЦИЯ

към Правилник за дейността на училището
на СУ „Христо Ботев“, гр. Козлодуй
учебна 2026/2027 г.

Добавя се нова Глава XII в края на Правилника за дейността на СУ „Христо Ботев“ гр. Козлодуй за учебната 2026/2027 г. **ОРГАНИЗАЦИЯ И ПРОВЕЖДАНЕ НА УЧЕБНАТА ПРАКТИКА И ПРОИЗВОДСТВЕНАТА ПРАКТИКА, И НА ПРАКТИЧЕСКОТО ОБУЧЕНИЕ В РЕАЛНА РАБОТНА СРЕДА**, със следните членове, които продължават номерацията:

Чл. 105 Форми на практическо обучение в училище са:

- учебна практика;
- производствена практика;
- практическо обучение в реална работна среда (ПОРРС).

Чл. 106 Учебна практика

(1) Учебната практика се провежда:

1. в учебни работилници, лаборатории, специализирани кабинети и други учебни помещения, оборудвани съобразно изискванията на учебния план, учебните програми и ДОС по съответната професия/и специалност.
2. в стопанска организация (предприятие), когато това е възможно съгласно учебната програма по съответната професия /и специалност.

(2) Права и задължения на учениците:

1. да присъстват редовно и да участват активно в учебните часове;
2. да се явяват в часовете с определеното работно облекло и лични предпазни средства, съгласно спецификата на практическото обучение;
3. да спазват правилата за здравословни и безопасни условия на труд, противопожарна безопасност и вътрешния ред в учебната работилница или кабинет;
4. да използват съгласно предназначението им предоставените машини, съоръжения, инструменти, апаратура и материали;
5. да опазват материално-техническата база, оборудването и имуществото на училището/стопанската организация /приемащата организация;
6. да изпълняват поставените практически задачи съгласно указанията на учителя;

7. незабавно да уведомяват учителя/координатора при възникване на авария, инцидент, повреда или опасност за здравето и безопасността на участниците в обучението;
 8. да не извършват дейности, които могат да създадат опасност за тях или за останалите участници в практическото обучение;
 9. при провеждане на практика по ал. 1, т. 2 да спазват вътрешните правила на стопанската организация и да използват предоставените им лични предпазни средства;
 10. при провеждане на практика по ал. 1, т. 2 да не разгласяват информация, която се третира като конфиденциална от страна на стопанската организация.
- (3) Преди започване на практиката учениците преминават инструктаж по здравословни и безопасни условия на труд и санитарно-хигиенни изисквания, който се документира съгласно правилата на съответната организация. Ученици, които не са преминали инструктаж или не използват определените лични предпазни средства, не се допускат до работа с машини, съоръжения, инструменти и специализирано оборудване.
- (4) Учебната практика в стопанската организация по ал. 1, т. 2 се организира въз основа на:
1. договор между училището и стопанската организация (предприятието, фирмата);
 2. график за провеждане на практиката;
 3. учебна програма, съгласувана със стопанската организация.
- (5) Договорът по ал. 4, т. 1 съдържа:
1. предмет на договора;
 2. място на провеждане на практиката;
 3. срок и период на провеждане;
 4. брой и разпределение на работните места;
 5. списък на учениците;
 6. задължения на училището;
 7. задължения на стопанската организация;
 8. условия за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд;
 9. ред за осъществяване на контрол върху обучението.
- (6) Графикът за провеждане на учебната практика в стопанската организация се съгласува с ръководителя на стопанската организация и се утвърждава от директора на училището преди началото на практиката.
- (7) За всяка група ученици директорът определя учител по професионална подготовка, който осъществява координация и контрол върху провеждането на практиката.
- (8) Стопанската организация определя координатор, който:
1. запознава учениците с дейността на предприятието;
 2. възлага и контролира изпълнението на практическите задачи;
 3. следи за спазването на правилата за здравословни и безопасни условия на труд;
 4. подпомага формирането на професионални умения и навици
- (9) Присъствието на учениците по време на учебната практика се отчита по установения в училището ред. При отсъствие ученикът е длъжен да представи документ, удостоверяващ причината за отсъствието, съгласно действащите правила за отчитане на отсъствията на учениците.

Чл. 107. Права и задължения на учителя по професионална подготовка при провеждане на учебна практика

(1) Учителят по професионална подготовка организира, провежда и контролира учебната практика съобразно учебния план, учебната програма и изискванията за здравословни и безопасни условия на труд.

(2) Учителят е длъжен:

1. да планира и организира практическите дейности в съответствие с учебната програма;
2. да провежда начален и периодичен инструктаж на работното място съгласно изискванията за здравословни и безопасни условия на труд;
3. да документира проведения инструктаж в съответната книга за инструктаж;
4. да запознава учениците с правилата за безопасна работа преди възлагане на практическите задачи;
5. да се явява с определеното работно облекло и лични предпазни средства, когато това се изисква от спецификата на практическото обучение;
6. да осъществява постоянен контрол върху спазването на правилата за безопасност и трудова дисциплина;
7. да не допуска ученици до работа при неспазване на изискванията за безопасност или липса на необходимото работно облекло и лични предпазни средства;
8. да следи за правилното използване и съхранение на оборудването, инструментите и материалите;
9. да оценява и отчита резултатите от практическата дейност на учениците;
10. да предприема необходимите действия при възникване на инциденти, аварии и други ситуации, застрашаващи живота и здравето на учениците;
11. да информира своевременно ръководството на училището при възникване на инциденти, нарушения на дисциплината или констатирани рискове за безопасността.

(3) Учителят носи отговорност за създаване на безопасна образователна среда по време на практическото обучение и за осигуряване изпълнението на нормативните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд.

Чл. 108. Контрол и оценяване

(1) Контролът върху провеждането на учебната практика се осъществява от:

1. директора;
2. заместник-директора;
3. учителя по професионална подготовка;
4. определеното от стопанската организация лице.

(2) Оценяването на учениците се извършва от учителя по професионална подготовка въз основа на:

1. изпълнението на възложените практически задачи;
2. качеството на извършената работа;
3. спазването на трудовата дисциплина и правилата за безопасност;
4. становището(мнението, оценката) на определеното лице от стопанската организация

(3) Резултатите от практическото обучение по учебна практика се отразяват в училищния дневник. Минималният брой текущи оценки е съгласно чл. 12 от Наредба 11/01.09.2016 г. за оценяване резултатите от обучението на учениците.

Чл. 109. Организация на производствената практика

(1) Производствената практика се организира и провежда в съответствие с учебна програма и график, утвърдени от директора на училището, и съгласуван с приемащата организация.

(2) Производствената практика може да се провежда:

1. в стопански организации (предприятия);
2. в обучаващи институции и организации, свързани с професията /и специалността;
3. в учебно-производствени бази на училището, когато условията позволяват това.

(3) Учебната програма и графикът за провеждане на производствената практика се съгласуват с ръководителя на приемащата организация и се утвърждават от директора не по-късно от 10 работни дни преди началото на практиката.

(4) Производствената практика в стопанска организация се провежда въз основа на договор между училището и организацията.

Чл. 110. Договор за провеждане на производствена практика

(1) Договорът по чл. 24, ал. 4 съдържа:

1. наименование и адрес на организацията;
2. професия /специалност на учениците;
3. място на провеждане на практиката;
4. срок на провеждане;
5. права и задължения на страните;
6. условия за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд;
7. ред за осъществяване на контрол върху практиката.

(2) Към договора се прилагат графици, списък на учениците, учебни програми и други документи, свързани с организацията на практиката.

Чл. 111. Подготовка за провеждане на производствената практика

(1) Преди започване на производствената практика учениците преминават инструктаж по здравословни и безопасни условия на труд за съответното работно място.

(2) Инструктажът се документира по установения ред в училищната документация и в документацията на стопанската организация.

(3) Ученици, които не са преминали необходимия инструктаж или не са изпълнили предварително определените изисквания за допускане до практиката, не се допускат до производствена практика до отстраняване на причината.

(4) Директорът определя учител по професионална подготовка, който координира провеждането на практиката и осъществява връзка с приемащата организация.

Чл. 112. Права и задължения на учениците

(1) По време на производствената практика учениците са длъжни:

1. да спазват утвърдения график;
2. да изпълняват възложените практически задачи;
3. да спазват правилата за вътрешен ред на приемащата организация;
4. да използват работно облекло и лични предпазни средства;
5. да спазват правилата за здравословни и безопасни условия на труд;
6. да опазват материалната база, инструментите и оборудването;
7. да спазват трудовата дисциплина и професионалната етика;

8. да уведомяват своевременно учителя по професионална подготовка и определеното лице от приемащата организация при възникване на проблем, инцидент или обстоятелство, което възпрепятства изпълнението на практическите задачи

(2) Учениците имат право:

1. да получават указания и консултации във връзка с изпълняваните задачи;
2. да работят при безопасни условия;
3. да получават обективна оценка на резултатите от своята работа.

Чл. 113. Контрол върху производствената практика

(1) Контролът върху провеждането на производствената практика се осъществява от:

1. директора;
2. заместник-директора;
3. учителя по професионална подготовка;
4. определен представител/координатор на приемащата организация.

(2) Учителят по професионална подготовка извършва периодични посещения и проверки на място, проследява присъствието на учениците, изпълнението на учебната програма, качеството на практическата дейност и спазването на правилата за безопасност.

(3) За хода на производствената практика се води индивидуален дневник, в който всеки ученик вписва ежедневно поставените задачи за изпълнение. Дневникът се заверява ежедневно от определен от приемащата организация представител/координатор и учителя по професионална подготовка. След приключване на производствената практика дневникът се предава на учителя и се съхранява в срок от 1 год., от учителя в училище.

(4) При отсъствие на ученик от производствена практика пропуснатите часове се отчитат съгласно действащата нормативна уредба и правилата на училището, като при необходимост се организира отработване на пропуснатото практическо обучение.

Чл. 114. Оценяване на производствената практика

(1) Оценяването на учениците се извършва от учителя по професионална подготовка съгласно чл. 23, ал. 3 на Наредба 10/01.09.2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците.

(2) При формиране на оценката се вземат предвид:

1. изпълнението на възложените практически задачи;
2. качеството на извършената работа;
3. степента на овладяване на професионалните компетентности;
4. спазването на правилата за здравословни и безопасни условия на труд;
5. спазването на трудовата дисциплина;
6. обратната връзка от представителя/координатора на приемащата организация

относно изпълнението на практическите задачи и професионалното поведение на ученика.

(3) Оценките се вписват в училищния дневник.

(4) При отсъствия по неуважителни причини не се оформя годишна оценка. За ученици непровели производствена практика се изготвя график за отработване в срок до 14.09 (края на съответната учебна година)

Чл. 115. Организация на практическото обучение в реална работна среда

(1) Практическото обучение в реална работна среда се организира и провежда в съответствие с учебния план, учебната програма и изискванията на Наредба 1/08.09.2015

г. за условията и реда за провеждане на обучение чрез работа (дуална система на обучение).

(2) Практическото обучение в реална работна среда се осъществява въз основа на договор между училището с един или няколко работодатели.

(3) Директорът на училището организира практическото обучение в реална работна среда като:

1. разработва съвместно с работодателя/ите критерии за подбор и разпределение на учениците за практическо обучение в реална работна среда;
2. утвърждава график за провеждане на практическото обучение в реална работна среда, съгласуван със съответния работодател;
3. определя учител-методик/учител по професионална подготовка, отговарящ за координацията и контрола;
4. осигурява необходимата документация и отчетност.

Чл. 116. Задължения от страна на работодателя

(1) Работодателят осигурява условия за провеждане на обучението съобразно изискванията на учебната програма.

(2) Работодателят определя наставник или наставници за всеки ученик, а при необходимост – лице за административно съдействие на наставниците и учениците.

(3) Наставникът:

1. запознава учениците със структурата и дейността на предприятието;
2. провежда инструктаж за безопасна работа;
3. възлага практически задачи;
4. подпомага формирането на професионални знания, умения и компетентности;
5. осъществява контрол върху изпълнението на възложените дейности;
6. вписва в дневника на учениците оценки за изпълнението на възложените задачи и постигнатия успех;
7. предоставя информация на училището относно напредъка на учениците.
8. уведомява своевременно училището при установени нарушения на трудовата дисциплина, системни отсъствия, проблеми с изпълнението на практическите задачи или други обстоятелства, които възпрепятстват обучението на ученика.

Чл. 117. Права и задължения на учениците

(1) Учениците са длъжни:

1. да спазват графика за обучение;
2. да изпълняват поставените задачи;
3. да спазват правилата за здравословни и безопасни условия на труд;
4. да използват работно облекло и лични предпазни средства;
5. да опазват оборудването и имуществото на предприятието;
6. да спазват вътрешните правила на работодателя;
7. да водят дневник за практическото обучение.
8. да уведомяват своевременно наставника и учителя по професионална подготовка при възникване на проблем, инцидент или обстоятелство, възпрепятстващо изпълнението на обучението;
9. да спазват професионалната етика и да не разгласяват поверителна информация, станала им известна по време на практическото обучение.

(2) Учениците имат право:

1. да получават необходимите указания и подкрепа от наставника;
2. да работят при осигурени безопасни условия на труд;
3. да бъдат оценявани обективно спрямо придобитите компетентности.

Чл. 118. Контрол и оценяване

- (1) Контролът върху практическото обучение в реална работна среда се осъществява от:
 - директора;
 - заместник-директора;
 - учителя по професионална подготовка;
 - наставника в предприятието.
- (2) Учителят по професионална подготовка извършва периодични посещения на работните места и проследява изпълнението на заложените дейности.
- (3) Оценяването на резултатите от практическото обучение е текущо и годишно. Текущото оценяване се прави от наставника, който вписва оценките в дневника за практическото обучение въз основа на:
 - изпълнението на възложените задачи;
 - придобитите професионални компетентности;
 - спазването на трудовата дисциплина;
 - отчетените резултати от практическата дейност;
- (4) Въз основа на текущите оценки наставникът и учителят методик/учителят по практическо обучение определят годишната оценка. Годишната оценка се вписва с количествен и качествен показател от учителя методик в документацията на училището, а от наставника – в дневника за практическо обучение.

Чл. 119. Инструктаж и безопасност при практическото обучение

- (1) Практическото обучение в учебни работилници, лаборатории, кабинети, учебно-производствени бази, стопански организации и предприятия се организира и провежда при спазване на изискванията за здравословни и безопасни условия на труд, противопожарна безопасност и безопасна експлоатация на машините, съоръженията и оборудването и санитарно-хигиенните изисквания.
- (2) За всяка учебна работилница, лаборатория, специализиран кабинет и учебно-производствена база се разработва инструкция за безопасна работа, съобразена със спецификата на съответната професия, специалност, оборудване и видове дейности.
- (3) Инструкциите по ал. 2 се утвърждават от директора на училището и се поставят на видно място в съответното помещение.
- (4) Учениците се запознават с инструкциите за безопасна работа в началото на учебната година и преди започване на работа с конкретни машини, съоръжения, инструменти или материали.
- (5) Преди започване на практическа дейност учителят по професионална подготовка провежда инструктаж за безопасна работа, съобразен с характера на предстоящите дейности.
- (6) Проведеният инструктаж се удостоверява с подпис на учениците в книга за периодичен инструктаж.
- (7) Ученици, които не са преминали инструктаж или не са се подписали за проведен такъв, не се допускат до практическа работа.

(8) Ученици, които не използват определеното работно облекло и лични предпазни средства или нарушават правилата за безопасност, не се допускат или се отстраняват от конкретната практическа дейност до отстраняване на нарушението.

(9) Учителят по професионална подготовка осъществява постоянен контрол по спазването на правилата за здравословни и безопасни условия на труд по време на практическото обучение.

(10) При възникване на авария, инцидент или ситуация, застрашаваща живота и здравето на участниците в обучението, учениците са длъжни незабавно да уведомят учителя или наставника/координатора от стопанската организация и да изпълняват дадените указания.

Чл. 120. Действия при инциденти, нарушения и възникнали проблеми

(1) При възникване на инцидент, авария или друга ситуация, застрашаваща живота и здравето на учениците, незабавно се предприемат действия за ограничаване на риска и оказване на необходимото съдействие съгласно установения ред.

(2) За възникнал инцидент по време на практическо обучение учителят, наставникът или определеното от приемащата организация лице уведомява директора на училището своевременно.

(3) При системно неизпълнение на задълженията от страна на ученик, нарушения на трудовата дисциплина или правилата на приемащата организация учителят по професионална подготовка уведомява директора, който предприема действия съгласно нормативните изисквания и ПДУ.

(4) При необходимост училището и приемащата организация предприемат съвместни действия за преодоляване на възникналия проблем и за осигуряване на условия за продължаване на обучението.

Настоящото изменение и допълнение на Правилника за дейността на училището е прието с решение, взето с Протокол № 1/30.09.2026 г. на Педагогическия съвет и влиза в сила от 01.10.2026 г.